

ADVIES VAN NIEUWKERK
BRENGT BESTUURDERS IN BEWEGING

INSTEMMING DENKLIJN **NIEUWE** **LANDELIJKE** **ORGANISATIE-** **STRUCTUUR**

De bestuurders van de groene onderwijsinstellingen willen dat de bestuurlijke organisatie in hun sector ingrijpend verandert. Ze volgen daarmee de denklijn van Hans van Nieuwkerk die op hun verzoek een verkenning deed naar de bestuurlijke druk en drukte.

Hef de AOC Raad, Groen Kennisnet, de Groene Standaard en het Ontwikkelcentrum op en bundel de betreffende activiteiten tot een nieuwe landelijke middenstructuur voor de aoc's. Hef de Groene Kennis Coöperatie op en creëer op landelijk niveau een nieuw groen overleg over ontwikkeling en innovatie en beleg verantwoordelijkheden veel meer bij de individuele instellingen en in de regio. En ga 1-op-1-contracten aan tussen instellingen en het ministerie. Zo ongeveer alle bestuurders in het groene onderwijs kunnen zich vinden in deze algemene denklijn van het advies 'Blad Plukken' dat voormalig roc-bestuurder en procescoördinator MBO 15 Hans van Nieuwkerk op hun verzoek uitbracht. Ze willen nog dit schooljaar een nieuwe aanpak in de steigers zetten.

Blad plukken

Tomatenplantjes de grond in, touwtjes hangen en vastbinden, tomaten dieven en opbinden. Hans van Nieuwkerk weet nog precies hoe hij – geboren en getogen in het Westland- als jongere bijverdiende in de tuinbouw. Blad plukken was niet zijn favoriete bezigheid, maar moest wel gebeuren. Om de groei en bloei van tomatenplanten te bevorderen moest het overtollig blad verwijderd worden. Zwaar werk - want slecht voor de conditie van de rug – maar ook noodzakelijk werk voor een excellent resultaat. De planten krijgen mooie en smakelijke tomaten.

Bij de verkenning naar de oorzaken van de bestuurlijke druk en drukte in het groene onderwijs die Van Nieuwkerk op verzoek van alle bestuurders in het groene onderwijs uitvoerde, kwam dat beeld zo sterk naar boven dat hij het advies de titel

TEKST **PIETER BOETZKES**
 FOTOGRAFIE **THINKSTOCK**

Zoals het verwijderen van overtollig blad voor mooie en heerlijke tomaten zorgt, biedt het opschonen van de bestuurlijke organisatie ruimte voor kansvolle activiteiten die leiden tot verdere kwaliteitsverhoging van het groen onderwijs

‘Blad plukken’ gaf. Plukken in de bestuurlijke organisatie van het groen onderwijs biedt ruimte voor kansvolle activiteiten, die leiden tot verdere kwaliteitsverhoging van het groen onderwijs.

Groen Beroepsonderwijs Nederland

Mbo-scholen buiten het groene onderwijs en mbo-kenners kijken volgens Van Nieuwkerk met een mengeling van respect en bewondering naar hoe de aoc’s samen optrekken, maar de prijs is hoog in de vorm van een loodzware landelijke structuur. Hij adviseert daarom de collectieve bestuurlijke organisatiestructuur van de aoc’s ingrijpend te reorganiseren, saneren en herpositioneren. Als collectief participeren de aoc’s in de AOC Raad, de MBO Raad, de VO raad, het Ontwikkelcentrum, Aequor, Groen Kennisnet, de Groene Standaard en de Groene Kennis Coöperatie. Niet bepaald efficiënt, effectief en productief. En al de tijd die de bestuurders daarin steken gaat ten koste van hun kerntaak, het bestuur en de directievoering over de scholen.

Zijn advies aan de aoc’s: hef de afzonderlijke groene landelijke instanties op en richt je als Centra voor Groen Beroepsonderwijs op één landelijk samenwerkingsverband, geheten Groen Beroepsonderwijs Nederland. Teneinde alle groene landelijke aoc-activiteiten onder één bestuurlijke vlag te brengen. Het gaat dan om zowel inhoudelijke belangenbehartiging alsook om alle activiteiten voor inhoudelijke ondersteuning (waarbij zo mogelijk ook dienstverlenend aan de gehele groene kenniskolom). Dat betreft dan de AOC Raad zelf, Groen Kennisnet, de Groene Standaard, het Ontwikkelcentrum en de niet-wettelijke activiteiten van Aequor. De overige belangenbehartiging zoals bijvoorbeeld bekostiging en werkgeverszaken kunnen volgens Van Nieuwkerk het beste door de MBO raad en VO raad worden uitgevoerd.

Lokaal/regionaal

Ook de Groene Kennis Coöperatie – sinds 2006 het gezamenlijke innovatieplatform van de groene onderwijsinstellingen – heeft volgens Van Nieuwkerk zijn langste tijd gehad. Het is aan het einde van zijn levenscyclus en geen van de dragende partijen wil met dit platform op de gangbare wijze doorgaan. Het idee van de GKC paste volgens adviseur Van Nieuwkerk in de tijd van toen, maar de werkelijkheid laat zien dat een nationale agenda in combinatie met een landelijke regie heden ten dage niet meer spoort met de noodzaak van maatwerk op lokaal/regionaal niveau. Bovendien bestaat er geen uniforme sector op het niveau van onderwijsorganisaties en bedrijven. Er is juist diversiteit. Wel is het zaak om de vele verworvenheden van de GKC op een goede wijze mee te nemen in de nieuwe aanpak.

Om dezelfde reden adviseert Van Nieuwkerk om de programmering van landelijk in te zetten groene middelen – bij elkaar zo’n 50 miljoen euro per jaar – anders te organiseren. Hij stelt voor om tot een flinke vereenvoudiging te komen. Alle huidige regelingen vervangen door één integraal arrangement en op basis van een landelijke agenda trekkingsrecht voor alle onderwijsorganisaties. De voorstellen die de onderwijsinstellingen indienen moeten aansluiten bij hun strategisch programma’s en de procedure moet een stuk eenvoudiger zijn.

Groene tafel

Arbeidsmarkt, imago, marktpositie, scholing van werkenden, uitwisseling van kennis, ervaringen en bevindingen, een doelmatig aanbod van opleidingen... Het zijn volgens Van Nieuwkerk belangrijke thema’s in het groen onderwijs die tegelijkertijd illustreren hoe noodzakelijk het is om de verbindingen tussen de onderwijsniveaus in het groene onderwijs te leggen en te houden. En dan bij voorkeur ook zonder onnodige bestuurlijke druk en

drukke. De suggestie van bestuurders uit het groene hbo om hiervoor de Groene Tafel in te richten, sprak Van Nieuwkerk aan en wordt in zijn advies uitgewerkt. Kort samengevat is de Groene Tafel het overlegorgaan voor strategische aspecten van de positionering van het groene vmbo, mbo, hbo en wo. Ze is het exclusieve netwerk van groen onderwijs en op nationaal niveau de gesprek- en zakenpartner voor het Ministerie van EL&I, de topsectoren, het georganiseerde bedrijfsleven en het echte bedrijfsleven voor alle situaties waarin de verschillende onderwijsniveaus in de groene kolom elkaar treffen. De leden van de Groene Tafel zijn een beperkt aantal afgevaardigde bestuurders van de universiteit, hbo, mbo en vmbo.

Vaart

Begin oktober hebben de besturen van de AOC Raad, de gezamenlijke hbo-instellingen, de Groene Kennis Coöperatie en Wageningen University positief gereageerd op het advies. Zij zijn het er over eens dat de werkelijkheid genuanceerder ligt dan zoals beschreven in het advies, maar willen de aangedragen denklijn verder gaan uitwerken. Alleen Wageningen University pleit voor onderzoek naar een mogelijke vernieuwing van de GKC naast het uitwerken van die denklijn. Uit de planning die de bestuurders nu met elkaar hebben afgesproken valt af te leiden dat er zeker veranderingen op til zijn in de collectieve bestuurlijke organisatie van het groen onderwijs en dat de nodige vaart wordt gezet in de uitwerking. April 2013 moet de nieuwe structuur in de steigers staan en vanaf mei moet die worden geïmplementeerd zodat per augustus 2013 in de nieuwe opzet bestuurd kan worden. Per 1 januari 2014 betekent dat dan het einde van de genoemde landelijke instanties. ■